

ותן חלקנו בתורתך

שיחת התעמקות על פי דרך עץ החיים

משק יום הדין

הכוח הסודי של השמחה דקדושה

הכנה לחג הסוכות תשפ"ז

כ"ק האדמו"ר מרחלין שליט"א

© כל הזכויות שמורות | בהוצאת אוריאל יעוז ופטרונות בע"מ | יפה רום 40 ירושלים ת"ו | 02-6520002 | rachlin@rachlin.org.il | www.rachlin.org.il

מאמר זה הנו תמלול של שיעור בפרשת השבוע שהעביר כ"ק האדמו"ר שליט"א.

יכול להכניס את האדם לעצבות, הוא גומר אותו, עצבות, יאוש. ה' ירחם.

ולכן אני, בתור תינוק שנשבה לשעבר, נלחמתי רבות מאד בעצבות. וברוך ה' ישתבח שמו לעד, זכינו לשמחה, לשמחה פנימית. אצלי השמחה זה דבר... איך אמר רבי נחמן? אצלו ראש השנה עולה על הכל! אצלנו השמחה עולה על הכל – השמחה הפנימית, שלפעמים יש לה ביטוי חיצוני, אבל בעיקר היא פנימית. ממה אני שמח? וואו, מכל דבר, מכל דבר הכי קטן אני שמח. ככה צריך לעבוד.

"אֵיזֶהוּ עֲשִׂירִי? הַשְׁמִיחַ בְּחֻלְקוֹ" – מי ששמח במה שה' חילק לו, ה' מעשיר אותו. כך גם בענין השמחה. צריך להיות שמח. כואב לך הראש, לא עלינו? תהיה שמח. למה? כפרת עוונות – שלך, של הדור, של גלגול אחר. ועוד מעט זה יעבור, אז בכלל תהיה שמח שעבר לך כאב ראש. אתה נושם? תהיה שמח. אתה יכול לבלוע? תהיה שמח.

בסוכות – בכלל, השמחה עולה על הכל! שמחת בית השואבה. כל יום אנחנו משתדלים בלי נדר לגנון בשמחת בית השואבה, עשרות שנים כל לילה, "ושמחת בחגך", בתוף, בחליל. אני מגנון בגיטרה ושר, גם בחליל לפעמים. והבן שיחיה מלווה אותנו בתופים. והשמחה – שמחה. אנחנו שמחים שזכינו להתקרב לה' יתברך, לתורה, לעבוד אותו, לעשות כמה מעשים טובים, לעזור לכמה אנשים.

אין שמחה כמו לעזור, לעזור לאנשים, לעשות חסד. חסד מביא שמחה. זה לא קל. לפעמים זה כואב מאד: אתה עוזר לשני ואתה חוטף את הכאבים של השני – והוא יוצא נקי, מכובס. אבל עזרת לו, ישתבח שמו. היית שליח טוב. שימחת את הקדוש ברוך הוא, שימחת את המלאכים, שימחת את פמליא של מעלה, את פמליא של מטה. זה דבר גדול מאד, מאד מאד מאד.

ערב טוב! מה שלומכם? שנה טובה! חג שמח! אנחנו כאן ב'ותן חלקנו בתורתך', אבל הפעם זו הכנה לסוכות הבא עלינו לטובה, תשפ"ז. ובשם ה' נעשה ונצליח. ואתם יודעים שאנחנו משתדלים לעסוק ב'דרך עץ החיים', גם הפירושים וגם למעשה. אז עכשיו בקשר לחג הסוכות, ואנחנו בעזרת ה' בשם ה' נעשה ונצליח.

מה שרציתי לדבר זה על "וְשִׂמְחָתָּ בְּחֻלְקָךְ". יש פה ציווי. מה זה מזכיר? "וְאֶהְבֶּתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ". מה זה? מצווים על בן אדם לאהוב – כן. מה? מצווים על אדם לשמוח? כן! אה, זאת אומרת שיש בחירה באהבה ויש בחירה בשמחה. נכון. נכון מאד. יש בחירה בכל דבר: במחשבה, דיבור ומעשה, בדמיון אפילו. נכון שיש כאלה ששולטים יותר וכאלה ששולטים פחות, ויש כאלה שלא שולטים כל כך. אבל יש לנו ספר שנקרא 'תיקון ושלטיה במחשבה וברגש', נא להוריד אותו חינם מהאתר. זה יעזור לכם מאד מאד, במיוחד למי שסובל מכל מיני מחשבות ורגשות ועניינים.

אבל היום רציתי לדבר על השמחה. יונה הנביא זכה לנבואה כי שמח בשמחת בית השואבה. למה כל כך חשובה השמחה? נתחיל מהעצבות: העצבות, זו כפירה. בן אדם עצוב כי הוא לא מסכים עם מה שה' שולח לו, זו כבר כפירה ומרד. זה סטרא אחרא. נכון שאם בן אדם עצוב ואתה תגיד לו 'זו כפירה, ומרד וסטרא אחרא' – או שהוא יהיה עצוב יותר, או שהוא יתעצבן. צריך לתת לו דרך איך לא להיות עצוב.

רבי נחמן מברסלב הקדוש זי"ע אמר 'מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד'. נכון, בטח. ואנחנו הקטנים אומרים: מלחמה גדולה להיות בשמחה תמיד – מלחמה.

עם מי נלחמים? עם היצר הרע, הפרטי וגם הכללי, שהוא לא רוצה שתשמח, לא בחגך וגם לא בחייך – כי אם הוא

חכמים אמרו שצריך להיות מכוונים לזמן. למשל, בבין המצרים צריך שתהיה יראה, ובסוכות צריך שתהיה שמחה, שמי שלא מכוון את נפשו בעצם, ומעשיו ודיבוריו, אז הוא יכול להענש. אמת, ברור. אבל אנחנו שמחים גם ביום כיפור ושמחים גם בראש השנה, ושמחים בכל זמן, גם בתשעה באב שמחים, כי בתשעה באב נולד משיח. תמיד צריך למצוא סיבה להיות שמח.

ואני רואה את הענין של השמחה, במיוחד בדור שלנו, כפיקוח נפש. זה ממש פיקוח נפש. אם בן אדם מצליח לעטוף את עצמו בשמחה – של קדושה כמובן, שמחה פנימית, אמתית, להיות שמח בכל דבר קטן שיש לו, גם בכל דבר קטן וגדול שאין לו – אז זה מגן עליו, "עז וְחֻדָּה בְּמִקְמוֹ", זה מביא אותו לדבקות עליונה עם ה' יתברך.

אם בן אדם בצמצום, אם בן אדם באפלה, בחושך – אז הסטרא אחרא שורה עליו, לא הקדושה.

ולכן הנביאים היו מביאים מנגנים שינגנו בפניהם, ואז היתה שורה עליהם הנבואה. מה זה? הנגינה מביאה נבואה? לא. הנגינה, שזה דוקא גבורות, מביאה שמחה. השמחה פותחת את הכלי, ואם בן אדם ראוי והזמן ראוי אז הוא מקבל את הנבואה. עדיין הנבואה לא חזרה, בעזרת ה' בקרוב מאוד היא תחזור. אבל רוח הקודש – כן יש, ברור. אז השמחה, היא ממש הגנה. הגנה. כמו שיש צבא הגנה שמגן, אז יש את השמחה שמגנה על הנפש. וכשאדם שמח בשמחה של קדושה – אוווו... האריז"ל זכה למה שזכה בגלל שמחה של קדושה.

איך אדם יהיה שמח אם לא עלינו נפל במשהו, טעה במשהו, התעצבן על משהו? מיד צריך לנקות את השולחן, ולהחזיר את השמחה מיד. מיד לעשות תשובה, להדבק בה'. "שְׁנִיתִי ה' לְנֶגְדִי תְּמִיד" – י ה' ו' ה' לצייר בדמיון על המצח, ואת שם שדי"י – ולהדבק באבא שבשמים, להיות שמח בקרבתו.

"כְּגִמְלָה עָלַי אֲמוֹ", אמר דוד המלך. ככה בדיוק, כמו שכשתינוק רעב, בוכה, סובל, ומביאים לו לינוק – והוא נרגע, הוא מיד מחייך. למה? הוא לא כפוי טובה. אין לו עדיין את היצר הזה של כפיות טובה. כפיות טובה, הכפירה, העצבות – כל אלה פגמים קשים מאוד, מאוד.

צריך להיות שמח, כל רגע. לעבוד על זה, זה לא בא לבד. אתה יכול לשקוע... יש אנשים שבאים לפעמים לקבלת קהל, והם שוקעים חזק. יש להם, לא עלינו, טרוניות כלפי שמים על למה היה להם טוב ופתאום נהיה להם רע, כאילו שמובטח לך שיהיה לך טוב. לא מובטח שום דבר, רבותי. נכון שכתוב ב"שְׁמַע יִשְׂרָאֵל" וכן הלאה שאם בן אדם הולך בדרך הטובה יהיה לו טוב. אבל אנחנו כולנו מגולגלים מגולגלים אחרים קודמים, וגם בגלגול הזה לא חסר שבן אדם עושה שטויות, מדבר לשון הרע, עושה כל מיני שטויות במחשבה, דיבור ומעשה, בלי סוף, אז מה הוא חושב?

מישהו אמר לי: 'אבל הוא הולך וטובל בבוקר, הולך ללמוד תורה, אז למה ה' עושה לו ככה וככה?' – מה אתה חושב, הלכת לטבול אז עשית טובה לקדוש ברוך הוא? עשית טובה לעצמך קודם כל. וכל מה שאתה עושה זה בשביל לקבל

פרס משמים? מתן שכר של מצוות לא בעולם הזה, זה בעולם הבא. משה רבינו רצה לקבל שכר מצוות בעולם הזה. ה' אמר לו 'לא, מה פתאום? בעולם הבא תקבל, כמו אברהם, יצחק ויעקב, אותו דבר'.

מבינים? אז קודם כל בן אדם בקטנות דמוחין – לשם היצר מכניס אותו, כדי לגמור אותו. אבל אתה משתף פעולה?!

ראיתי אנשים שעברו דברים קשים מאוד בחיים, מאוד! והם שמחים... ניצולי שואה ראיתי שאיבדו את הכל, והם שמחים! למרות הכל. ויש אנשים, כמו שאומרים, מדבר קטן הם כבר מתיאשים. נכון, אנחנו לא באנו לדון לאנשים – חס ושלום, אבל ללמוד מזה: איך להיות ואיך לא להיות.

איך להיות ואיך לא להיות, מכל בן אדם ומכל דבר צריך ללמוד לעבודתו יתברך. אני לומד כל הזמן, ברוך ה' אלקי ישראל. מכל מה שקורה מסביבי, שאני רואה, שאני שומע, אני לומד: מדות טובות ומה לא לעשות, ואיפה אנשים נפלו, ואיך הם נפלו – וכשאתה בא לעזור להם, איך הם מקשים לקבל את העזרה לפעמים, הם רוצים להגיד לך מה הם רוצים.

הם רוצים שה' ינהל את העולם ואת החיים שלהם כפי שהם מבינים. זאת אומרת, יש פה גאווה, גאווה עמוקה ולא מודעת. יש גאווה שבן אדם מרגיש שהוא מתגאה, אז בזה הוא יותר אולי יכול להלחם. יש לו גאווה פנימית עמוקה מאוד, שהוא חושב שהוא מבין מה צודק ומה נכון, והוא בטוח בזה – והוא לא מבין בכלל שזו גאווה. ואז קשה מאוד לתקן אותו ושהוא יתקן את עצמו ושהוא יבין שהוא נמצא בגאווה קשה.

אז "מֵאֵד מֵאֵד הָיִי שְׂפִיל רוּחַ, שְׁתַּקֵּנוּת אֲנוֹשׁ רָמָה". צריך להיות כלום. בן אדם הוא אפס, אפס. רגע אחד הוא מלאך, רגע אחד ה' ירחם. אז על מה יש להתגאות, תגידו לי אתם? על מה יש להתגאות? יש על מה להתבייש, אין על מה להתגאות.

אז מאוד מאוד לעבוד על הענין הזה של לא לקבל את המחמאות של היצר הרע שמחמיא לאדם, או מחמאות שנותנים לו מבחוץ, כי אחר כך הוא יתגאה. אם הוא מתגאה – השכינה מסתלקת ממנו, והוא נשאר בחושך. אז לא להתגאות, להיות ענווים, להיות שפלים, לדעת את מקומו, לדעת את מיקומו. לא לרצות לעלות במעלות לא לו, איך אומרים? לא להתהדר בנוצות לא לו.

וגם צריך להזהר מי שמלמד תורה, לא להבטיח לאנשים כל מיני הבטחות שאתה לא יכול לקיים, ואולי ה' גם לא יקיים, ואחר כך אנשים נופלים מזה, אומרים: 'הנה, אמרו לי ככה. עשיתי ככה, ולא יצא', ויש להם תלונות. הם חושבים שזה ביזנס, עשית ככה ועשית... אין לך השגה בכלל איך ה' מנהל את העולם.

אם אתה רוצה קצת להבין איך ה', קצת, מנהל את העולם – תקרא את הספר שלנו 'רומח פינחס', שזה הבסיס של תורת הקבלה בצורה פשוטה, מובנת, עם עבודה פנימית – ותוכל להבין קצת באופן כללי שזה בכלל לא כל כך פשוט כמו שאנשים חושבים. אנשים דנים את הקדוש ברוך

הוא...!! כשאין להם שום השגה, לא בקדוש ברוך הוא בטח, וגם לא בהנהגה שלו. לא מבינים.

אז הם אומרים לי: 'תגיד לי איזה עוון עשיתי'. וואו, אתה באמת רוצה לשמוע איזה עוון עשיתי? תגיד לי, קל יותר להגיד איזה עוון לא עשיתי. מה אתם חושבים, שזה הולך על עוון אחד שבן אדם עושה? הוא מדבר שטויות, הוא כועס על הקדוש ברוך הוא רחמנא לצלן – זה העוון הכי גדול שיכול להיות. אומר ה'תנא דב' אליהו שאדם מתחייב בנפשו, זה לא משהו קטן.

לכן השמחה זה קשור לענין של הענוה, הענוה, השמח בחלקו. ועוד ענין: לא להיות גשמיים, לא להיות עבים. יש ענין של עביות וזכות, מושגים של בעל הסולם. לא להיות עבים, לא להיות גסים, לא לרצות לבלוע את העולם. בגד ללוש, לחם לאכול – ישתבח שמו לעד. אתה יכול לבלוע? איזה יופי.

אני עבדתי בחינוך המיוחד עשרים שנה. היו לי תלמידים שלא יכלו לבלוע, שלא יכלו לאכול, שלא יכלו לזוז, שלא ראו, שלא שמעו. בגיל ארבע עשרה בגודל כזה קטן – פה הראש, פה הרגליים. אתם מבינים?! אז על מה בן אדם מתלונן? לא כדאי להתלונן. לא להתלונן. להיות שמח! אתה יכול לזוז? וואו! אתה יורד מהמיטה? איזה יופי.

על כל תנועה ותנועה להיות שמח, לא רק עכשיו בסוכות – כל רגע ורגע, כל החיים, כל רגע ורגע בחיים להודות לה' יתברך ממש, לא דוקא בפומבי להגיד תודה, לא, בתוך הלב, להיות שמח, שמח. הכל נס. אתה נושם, זה נס. אתה מבין? יש לך פרנסה – וואו, אתה יודע מה צריך לעשות כדי שתהיה לך פרנסה? כמה אנשים טורחים, וגם מלאכים מהעולמות העליונים, כדי שתהיה לך פרנסה?

ובשמחת בית השואבה – בטח, לשמוח למען שמו באהבה, לרקוד למען שמו באהבה, מי שיכול גם לנגן למען שמו באהבה, לשמוח, מצוה גדולה. אתה בסוכה – אהה, זכית להיות בסוכה! כל אחד זכה להיות בסוכה? כל אחד זכה למינים? לא. אתם יודעים, תינוקות שנשבו בחוץ לארץ כמוני, בנס ראינו סוכה, בשולע. מי ידע מעבר לזה כלום? מינים לא ראינו. אתם מבינים?

אז אתם צריכים להיות שמחים בכל דבר טוב שאתם עושים. אם כואב לכם – ברוך ה' שלא כואב לכם יותר. אם מר, טוב שלא מר עוד יותר.

אם בן אדם מר לו, הוא ממתיק את זה, הוא אומר: 'הכל משמים. הכל לטובה', 'אבא, תעזור לי. כואב לי, אבל לא בתלונות, בענוה. ואז 'אה, הוא ממתיק את הדינים' – משמים אוהבים אותו, יקרבו אותו, יאירו לו, פתאום יהיו לו הארות אמיתיות, לא דמיונות. מלא אנשים יש להם דמיונות. לא יודע מה הם עושים, מה הם אוכלים, מה הם שותים, שנהיים להם דמיונות, וחושבים שהם אליהו הנביא לפחות.

עבודת ה' באמת, בכל רגע ורגע. עבודה של השמחה כל רגע ורגע. כל רגע ורגע, לא לוותר על זה. לא. וכשמתחילה להיות עצבות וכבדות וזה מתחיל לתפוס אותך – סגור עליו, גרש אותו! תאכל שוקולד, לא יודע, תרקוד, תעשה

משהו. תלך לאיזה חבר. אל תשב ותהיה מסכן ותכנס למרה שחורה ותכנס לדכאון, לא עלינו, ולעצבות. כל זה, זה הפתח לגיהנום – לברוח! לברוח לשמחה.

"קֶץ שָׁם לְחַשְׁדָּה", צריך לשים קץ לחושך. נכון שזה מדבר על ה' יתברך, אבל אנחנו צריכים לחקות את הנהגתו, נכון? הוא שם קץ לחושך – גם אנחנו שמים קץ לחושך, לא נותנים לזה לתפוס אותנו.

לפעמים בן אדם לחוץ – אז לדבר עם חבר, עם האשה אם הוא נשוי, ישפוך קצת את הלב ויגידו לו 'טוב, יהיה בסדר'. אז הוא כבר מרגיש שמשתתפים אתו. זו מצוה גדולה לשמוע בן אדם בצער, לתת לו כמה מלים, כמה עצות, כמה ברכות, שיצא מהצער שלו. הצער זה נורא ואיום, נורא, שלא לדבר על דכאון קליני, ה' ישמור, שזו כבר מחלה שאנשים סובלים סבל שאי אפשר לתאר, בכלל אי אפשר לתאר.

זו שריפה. השריפה מתחילה מגפרור. כשמתחיל הגפרור הזה של העצבות – לכבות אותו מיד. לשמוע 'ערב דא'ז', שירים שאנחנו מנגנים כמעט כל ערב שה' שולח משמים, תשמעו את זה. תקראו את הספרים שלנו. תשמעו את השיעורים. זה יביא לכם קדושה, ישועה ושמחה.

תדעו לכם שזה נשק, איך קוראים לזה היום? נשק יום הדין – זו השמחה דקדושה. וזה לא בא לבד. צריך לעבוד על זה ולהלחם. אבל תתחילו להשתמש בזה, לא לקבל שום עצבות. אם מתחילה הסתלקות האור מהלב וקצת עצבות – מיד לעצור ולהגיד: רגע, מה קרה? מי ציער אותי? ממה הצטערתי? למה אני בצער? מי מכניס אותי לעצבות? אני לא מוכן! להתמרד נגד העצבות. ומיד תתחיל לבוא השמחה הקדושה, ואהה... ישתבח שמו.

"גם פי אלף בָּגִיא צִלְמוֹת לֹא אֵירָא רַע פִּי אֶתָּה עֲמָדִי". למה לא אירא רע? כי אתה עמדי. איך הוא זכה ל"כי אתה עמדי"? – היה שמח עד לב השמים! היה בדבקות. דבקות, שמחה קדושה – כל אלה הולכים ביחד. מבינים? זה הסוד. חסד, אהבת הבריות, אהבת התורה, אהבת הקדוש ברוך הוא. ולהמתיק את הדין, לא לתת לזה לתפוס.

יהי רצון שכולנו נשמח בסוכות! ונזכה כולנו לכל המצוות של הסוכה ושל המינים, של הכל, ולשמחה דקדושה, "ובא לציון גואל" במהרה ברחמים.

לחיים! לחיים! לחיים!

חג שמח וכשר! לפעול כל הישועות בתוך הסוכה, ובעזרת ה' תבוא הגאולה במהרה ברחמים ובנעימים!

נא להפיץ את מעינות 'דרך עץ החיים' בכל מקום ובכל זמן למען שמו באהבה, לזיכוי הרבים – וגם את 'ערב דא'ז', שזה השירים שאנחנו שרים לזיכוי הנשמות.

לחיים! לחיים! לחיים!

ו"עבדו את ה' בְּשִׂמְחָה"!

מתוך נפשי – הכנה לחג הסוכות תשפ"ז

מאת כ"ק האדמו"ר רבי פינחס דניאל הכהן רחלין שליט"א
י"ג תשרי תשפ"ז

- א. הכנת הסוכה, האורחים, הרעש – השמרו מהכעס. "ושמחת בחגך". יש לשמור על השמחה ועל הגבולות – ושתהא עין בוחנת על מפת הקרב.
 - ב. הסכך הוא מחיצה דקה – לאין סוף!
 - ג. ארבעת המינים דורשים אחדות, "אגדה אחת".
 - ד. התנהגו יפה, שלא תבריחו את האושפיזין קדישין...
 - ה. ההוצאות לחג הן קרבן לה' ית'. שמח בהן.
 - ו. מתנה לאשה – המתקת הדינים.
 - ז. השמחה בשמחת בית השואבה מביאה לרוח הקודש, ובזמן המתאים לנבואה.
 - ח. "ושמחת בחגך". זהו ציווי. ולכן יש על כך יצר גדול, ר"ל – ומלחמה גדולה.
 - ט. לדור בסוכה, זו מצוה – ועונג רוחני גדול. שמור על כך.
 - י. יש ללמוד תורה בסוכה, בכל הפרד"ס, הן בעניני החג והן במקום שלבו חפץ.
 - יא. צריך לערוך חשבון נפש על פגמים שרואים באתרוג, כי האתרוג הוא הלב!
 - יב. יש שאדם חוטא למלך, ומבקש ממנו סליחה ומחילה בבכיה ובתחנונים, אך המלך אינו סולח לו. ואז הוא מצחיק ומשמח את המלך – והמלך סולח לו מיד. זה ההבדל בין עבודת ראש השנה ויום הכיפורים, לבין השמחה בחג הסוכות!
 - יג. ההדסים הם כנגד העינים. רוצים שיהיו מהודרים? שמרו על העינים!
 - יד. הערבות הן כנגד השפתיים. רוצים מהודרות? עבדו על שמירת הלשון.
 - טו. הלולב – כנגד היסוד. רוצים אותו מהודר? עבדו על שמירת הברית!
 - טז. האתרוג הוא כנגד הלב! "לב טהור בָּרָא לי אלקים". שמרו על הלב טהור, נקי וקדוש! ואז בס"ד תזכו לאתרוג מהודר. הצדיקים זכי הראות היו מסתכלים באתרוג ורואים מסוף העולם ועד סופו.
 - יז. נוי סוכה. השתדלו שעצם נוכחותכם בסוכה תהיה בבחינת נוי סוכה.
 - יח. "מצטער פטור מן הסוכה". פשוט: הוא בצער, לכן מקומו אינו בסוכה. שם צריך להיות בשמחה.
 - יט. משיכת שפע: הסוכה המעוטרת בסכך, שהוא בבחינת 'אורות מקיפים', היא כלי קודש למשיכת שפע קדוש!
 - כ. "אגדה אחת": ארבעת המינים, המסמלים את ארבעת הדרגות הרוחניות של היהודים, צריכים להיות מאוגדים ומאוחדים על מנת לצאת ידי חובה.
 - כא. נענועים: ארבעת המינים הם כלי נשק במלחמה כנגד הסטרא אחרא! נטילת הלולב ונענועי המינים עושים מלחמה, ומורידים שפע קדוש.
 - כב. העליה לרגל היא על מנת שנזכור את התכלית.
 - כג. ניסוך המים – המתקת הדינים בידי החסדים והורדת שפע וחיים לעולם.
 - כד. ישיבה בסוכה – בכל רגע מקיימים מצוה בכל הגוף, בכל הלב והנשמה!
 - כה. בצל האמונה: זהו הזמן להתפלל לזכות לאמונה פשוטה וטהורה תמיד, לנו ולכל עמו ישראל.
 - כו. יהי רצון שתבוא הגאולה במהרה וברחמים, ונזכה לחגוג את חג הסוכות בבית המקדש!
- לחיים! לחיים! לחיים! "עבדו את ה' בשמחה באו לפניו בְּרִנָּה!"**
לחיים! לחיים! לחיים! נא להפיץ את מעינות דע"ה בכל מקום ובכל זמן לזיכוי הרבים,
למען שמו באהבה – וגם את השירים שלנו, 'ערב דא"ז', המחזקים את כל הנשמות.
לחיים! לחיים! לחיים! חג סוכות שמח, וכל הישועות לכל בית ישראל! שבת שלום וכט"ס.